

Posudek oponenta vysokoškolské kvalifikační práce: bakalářská práce

Název práce: Pohřby nedospělých jedinců z doby laténské v Čechách

Autor práce: Gabriela Kudláčková

Autor posudku: doc. PhDr. Eduard Droberjar, Dr.

Doporučuji k obhajobě (vepsat ano / ne): **ANO**

Jednotlivá hodnotící kritéria (uvést u každého bodu známku A–F):

- 1) Hodnocení dodržení zadání a jeho naplnění. B
- 2) Struktura práce (přítomnost kapitol podstatných pro splnění cílů práce a relevance jejich obsahu), logika výstavby kapitol. A
- 3) Metodika práce. B
- 4) Práce s literaturou a dodržení citačních norem. B
- 5) Jazyková a pravopisná úroveň práce. C
- 6) Kvalita a úroveň obrazové přílohy, včetně jejího provázání s textem. B
- 7) Celkové hodnocení práce. **B**
- 8) Slovní komentář, připomínky, náměty, otázky k obhajobě (možno rozepsat).

Bakalářská práce obsahuje: 66 str. textu s literaturou, 17 obr., 14 tab.

Za cíl bakalářské práce si autorka stanovila „komplexní vyhodnocení pohřbů nedospělých jedinců (kategorie Infans I, II, III) z období LT B–C1 známých z českého území“.

Po obsáhlejších úvodních kapitolách (1. Úvod, 2. Geografický, chronologický a kulturní rámec, 3. Kritika pramenů; s. 8–25) se zabývá 4. Metodou práce (s. 26–28) a 5. Systémem deskripce (s. 28–31). Základem soupisu pramenů se jí stala databáze, kterou vytvořila z publikací třiceti lokalit, na nichž eviduje 76 hrobů, resp. pohřbů. Pro analýzu dat využila metody základní deskriptivní statistiky i kvalitativního hodnocení.

V šesté kapitole (6. Analýza, s. 32–44) se autorka zabývá nálezovým kontextem dětských pohřbů (jsou zejména na pohřebištích, menší počet na sídlištích – 10 pohřbů), způsobem pohřbívání a antropologií (určení pohlaví je jen v ojedinělých případech). Dominují samostatné dětské pohřby, jen několik je s dospělými jedinci (pouze ve čtyřech případech). Důležitou složkou je výbava dětských hrobů a jejich datace. Tuto část autorka popsala jen výčtově. Zde by si více zasloužilo rozvést, které typy artefaktů jsou příznačné pro jednotlivé stupně, event. fáze doby laténské, neboť z celé práce není jasné chronologické postavení alespoň vůdčích typů předmětů. Podrobná datace jednotlivých hrobů je obsažena v databázi, ale není tam uveden konkrétní typ artefaktu, zejména u spon, náramků apod.

Nejdůležitější kapitolou práce je 7. Syntéza (s. 45–53), jelikož v ní autorka prezentuje své hlavní poznatky. Definuje jednotlivé tzv. garnitury, jejich varianty a subvarianty. Pojem „garnitura“ používal J. Waldhauser, lépe snad „skupiny hrobové výbavy“, jelikož garnitura znamená souprava (např. pásová garnitura). Garnitura 500 je definována na základě nepřítomnosti hrobové výbavy. Když tedy není v hrobě žádná výbava, jak je možné, že tyto hroby jsou pak datovány do LT B1–B2, jak autorka uvádí na s. 51?

Zajímavé úvahy jsou obsaženy v kapitole 8. Diskuse (s. 54–57). V níž se zabývá otázkou nízkého procenta výskytu dětských pohřbů v nejnižší věkové kategorii, tj. inf. I. Vysvětluje to třemi teoriemi (mělké hroby, křehké kosti se nedochovaly nebo děti nebyly pohřbívány na pohřebištích) a následně se k tomu autorka sama vyjadřuje. Důležitá je i úvaha o tom, zda je hrobová výbava dětí identická s výbavou dospělých. Dochází k závěru, že v zásadě je identická, ovšem krom výraznější složky u dětí, kterou tvoří amulety, korálky a závěsky a současně i absence militarií (pouze jeden hrot kopí v hrobě pětiletého chlapce na lokalitě Tuchomyšl).

Bakalářská práce G. Kudláčkové má logickou strukturu, vychází z dostatečného souboru dat. Cíl práce byl v zásadě splněn, pouze chybějí zodpovědět některé otázky nadregionálních kontaktů.

Drobné výhrady mám k jazykové stránce, zejména často nesprávné psaní velkých a malých písmen v názvech (např. Infans/infans, Česká Republika/Česká republika, Časopis moravského muzea/Časopis Moravského muzea, Památky Archeologické/Památky archeologické). Fakticky u všech německých citací se najde chyba nebo nesprávné zapsání citace, např.:

-nikoli Totenbrauchtum und Tracht (s. 18 a 63), ale Totenbrauchtum und Tracht

-Bujna, J. 1982: Spiegelung der Sozialstruktur auf Latenezeit lighen Gräberfelder im Karpatenbecken, ale Spiegelung der Sozialstruktur auf latenezeitlichen Gräberfeldern im Karpatenbecken.

- Kozubová, A. – Golec, M. 2020: Aus der Nähe oder aus der Ferne?: Zu den hallstattzeitlichen Fundenvomöstlichen Typ aus Mähren, ale

-Waldhauser, J. 1979: Konfrontation der anthropologischen und archäologischen ermittlung von männer-, frauen- und kinder gräbern auf keltischen nekropolen in Böhemen. Správně: Konfrontation der anthropologischen und archäologischen Ermittlung von Männer-, Frauen- und Kindergräbern auf keltischen Nekropolen in Böhmen.

Nakonec něco málo k terminologii. Na obr. 1 mají být uvedeny stupně doby laténské, nikoli fáze. Česká republika se dělí na historické území Čech, Moravy a Slezska, nikoli pouze Čech a Moravy (s. 15). Nesprávný je pojem pro Českomoravskou vrchovinu, a to Česká vrchovina (s. 15).

V každém případě musím konstatovat, že jde o velmi dobrou práci, o čemž svědčí autorčin posun poznání učiněný na základě analyticko-syntetického rozboru nálezových souborů (tzv. garnitur) dětských pohřbů v době laténské v Čechách. Oceňuji kvalitní a přehledné grafy, obrazové přílohy v některých případech mohly být kvalitnější. Velmi přehledná a podrobná je i databáze.

Bakalářskou práci Gabriely Kudláčkové hodnotím známkou **B**.

Podpis autora posudku.

Hradec Králové, 17. 8. 2021